

ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

LADÁNYI MIHÁLY KÖNYVTÁR

INTÉZMÉNYEGYSÉG

BESZÁMOLÓJA

a

Városi Önkormányzat Képviselő-testületének

2009. novemberi ülésére

Beszámoló
a ÁMK Ladányi Mihály Könyvtár működéséről
és szakmai tevékenységéről

A Ladányi Mihály Könyvtár 2005. októberében számolt be tevékenységéről a Képviselő-testületnek. A beszámolóban az azóta eltelt időszak szakmai munkáját és adatait kívánom röviden és tárgyyszerűen bemutatni.

A Ladányi Mihály Könyvtár nyilvános, városi, közművelődési könyvtár. A könyvtár működését az 1997. évi 140-es törvény, valamint kormány- és miniszteri rendeletek szabályozzák.

Az 1997-es törvény könyvtárakra vonatkozó része leszögezi „az információs társadalom és a demokratikus jogállam működésének alapfeltétele a könyvtári rendszer, amelyen keresztül az információk szabadon, bárki számára hozzáférhetőek.”

A törvény célja: Mindenki számára biztosítani a könyvtárhasználat jogát. A törvényben meghatározott jogok érvényesítése során tilos bármilyen hátrányos megkülönböztetés. Mindenkinek joga, hogy műveltségét, készségeit életének minden szakaszában gyarapíthassa. Az önkormányzati fenntartású könyvtárak gyűjteményét úgy kell kialakítani, hogy azok biztosítsák az ismeretek tárgyilagos, sokoldalú közvetítését. A könyvtár működtetése, a könyvtári ellátás biztosítása a helyi önkormányzat kötelező feladata.

A Ladányi Mihály Könyvtár az Általános Művelődési Központ intézményegységként működik. Az intézmény fenntartási és működési költségeit az éves költségvetés irányozza elő, melyet az önkormányzat képviselő-testülete hagy jóvá.

I. Intézmény működési, tárgyi, személyi feltételei

1. A könyvtár gazdálkodása

A könyvtár gazdálkodási tevékenysége ismert a képviselő-testület előtt, hiszen a tervezés, a teljesítés és a módosítások miatt évente több alkalommal is napirendre kerül. A gazdálkodási tevékenységért az Általános Művelődési Központ vezetője és az intézmény gazdaságvezetője, valamint a könyvtár vezetője a felelős. A gazdálkodás nagyságrendjét az előző három év költségvetésének főbb soraival kívánom bemutatni.

		2006	2007	2008
Bevétel ezer forintban	Bevétel összesen	18.556	14.264	15.586
	<i>Összesből fenntartói finanszírozás</i>	16.994	12.387	14.300
	<i>Összesből pályázaton nyert támogatás</i>	477	912	519
	<i>Összesből saját működési bevétel</i>	1.085	965	767
Kiadás ezer forintban	Kiadás összesen	18.556	14.264	15.586
	<i>Az összesből munkabér járulékokkal</i>	9.527	9.436	10.529

A pályázati lehetőségeket folyamatosan figyelemmel kísérjük, lehetőség szerint pályázunk. A nyertes pályázatok segítségével tudunk fejleszteni (számítógépek, berendezések) programokat szervezni, vetélkedőkön jutalmazni stb.

2. Tárgyi és személyi feltételek

2.1 Tárgyi feltételek

A könyvtár önálló épületben működik, alapterülete 240 m². A *könyvtár épületének bővítése, korszerűsítése* évek óta megoldásra váró feladat. 2006-ban megtörtént az épület tetőszerkezetének felújítása, sor került belső karbantartási munkák elvégzésére, a gyermekkönyvtár felújítására, valamint 2009-ben a felnőtt könyvtárban, és az olvasószolgálati térben festés-mázolásra került sor.

Továbbra is megoldandó feladat a könyvtár akadálymentesítése, a könyvtár épületébe mozgáskorlátozottak bejutása nem lehetséges.

Raktározási gondjaink enyhítésére a Kossuth úton lévő épületet (Bereczki ház) vettük igénybe.

A könyvtár bútorzata és berendezési tárgyai az elmúlt évek során pályázatok segítségével folyamatosan felújításra és cserére kerültek. Továbbra is figyelemmel kísérjük az ilyen célú pályázati kiírásokat, melynek segítségével tovább korszerűsíthetjük és szépíthetjük a könyvtár környezetét.

A könyvtár technikai ellátottsága megfelelő. Az intézmény az elmúlt években pályázati forrásokból alakította ki eszközparkját. A könyvtár rendelkezik a korszerű szolgáltatásokhoz szükséges technikai eszközökkel: fénymásoló gép, telefax, audio-vizuális eszközök, nyomtatók, számítógépek, szkennerek stb. A könyvtári munkafolyamatokat segítő Szirén integrált könyvtári rendszer alkalmazásával az interneten hozzáférhető a könyvtár katalógusa, melynek segítségével lehetőség van a könyvtárlátogatók gyors és azonnali tájékozódására.

A könyvtárban hat darab számítógép áll a látogatók rendelkezésére. A számítógépek folyamatosan felújításra szorulnak a nagyfokú igénybevétel és az élettartamuk miatt. A számítógép és az internet időbeli használata korlátozott a könyvtárlátogatók számára a számítógépek kevés és az érdeklődők nagy száma miatt. A könyvtár a TIOP keretében Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúrafejlesztése „Tudásdepó-Expressz”, c. pályázatot nyújtott be az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatóságához. A pályázat célja: információs és kommunikációs technikák fejlesztése. Sikeres pályázat esetén a könyvtárban jelentősen nő a használók számára fenntartott számítógépek száma.

A könyvtárban lehetőség van a WIFI (Vezeték nélküli internethozzáférés) szolgáltatás igénybe vételére. A könyvtárlátogató saját gépén internetezhet a könyvtár internetes rendszerén keresztül.

2.2 Személyi feltételek

A beszámolót felölelő időszakban személyi változások történtek. A könyvtár munkatársaira jellemző, hogy elhivatottsággal, felkészülten látják el a feladataikat. Egyénileg és csapatmunkában is legjobb tudásuk szerint járulnak hozzá a könyvtár céljainak, feladatainak megvalósításához, a munkahelyi közösség erősítéséhez.

Létszámadatok 2009. évben

- 1 fő könyvtárvezető
- 1 fő gyermekkönyvtáros
- 1 fő olvasószolgálatos könyvtáros
- 1 fő feldolgozó könyvtáros
- 1 fő technikai dolgozó

A szakalkalmazottak közül 3 fő főiskolai egy fő középfokú végzettséggel rendelkezik.

A munkatársak az intézménynél rugalmasak, kreatívak igényesek tovább- és önképzésükre is.

Jelenleg folyamatban lévő képzések:

- 1 fő könyvtári asszisztens képzésben,
- 1 fő segédkönyvtáros képzésben,
- 1 fő eTanácsadó képzésben vesz részt.

II. Szakmai tevékenység bemutatás

1. Állományfejlesztés

A könyvtári tevékenység egyik legfontosabb része az állományfejlesztés. Egy könyvtár gyűjteményének értékét nem a gyűjtemény nagysága, darabszáma adja meg, hanem az, hogy a könyvtárhasználó a keresett dokumentumot megtalálja-e. Az állomány alakításánál a legfontosabb szempontok a használók igényei, valamint a gyűjtőkör, melynek alapján a könyvtár kiválasztja az állományába illő információhordozókat.

Állományfejlesztési keret alakulása

	Tárgyévben leltárba vett állomány (egység)	Érték (e Ft)
2006	1.031	2.183
2007	956	1.985
2008	1.129	2.399

A költségvetésben biztosított előirányzaton túl az állományra fordítható összeghez minden évben újabb forrásokat keresünk: pályázatok, érdekeltség-növelő támogatás, európai uniós állomány fejlesztéséhez kiírt pályázatok.

A könyvtári állomány összetétele

2008. december 31.

Könyv	37.122 db
Hangdokumentum (Hang- és CD lemez, hangkazetta, hangoskönyv)	634 db
Képdokumentum (video, DVD)	253 db
Elektronikus dokumentum (CD-ROM)	166 db
Összesen	38.175 db

A könyvtár célja, hogy mindenki megtalálja a számára szükséges dokumentumot. A felhasználók számára a könyvtár állományából hiányzó dokumentumokat az Országos Dokumentumellátási Rendszeren keresztül tesszük hozzáférhetővé. A könyvtárközi kölcsönzés jól működő szolgáltatás, olvasóink élnek ezzel a lehetőséggel. 2008-ban 93, 2007-ben 102, 2006-ben 151 kérést teljesítettünk. A könyvtárközi kölcsönzések kérésének

csökkenése azt mutatja, hogy az olvasók által igényelt dokumentumok megtalálhatóak a könyvtár állományában. Az állománygyarapítás során figyelembe vesszük az olvasói igényeket, mind a szórakoztató, kikapcsolódást jelentő dokumentumok, mind a tanulást, az önképzést segítő szakirodalom és ismeretterjesztő irodalom tekintetében. Kölcsönadó könyvtárként is részt veszünk a könyvtárközi kölcsönzésben.

A könyvtárban a gyűjtemény szerves része a folyóirat. A folyóiratok igen drágák, ezáltal a könyvtár kevés folyóiraatra tud előfizetni.

A Nemzeti Kulturális Alap az elmúlt évben és 2009-ben is oly módon támogatta a városi könyvtárakat, hogy számukra folyóiratokra fizet elő.

A folyóirat beszerzés alakulása

	Beszerzett db	Összeg ezer Ft	NKA által támogatott db
2006.	56	513	-
2007.	52	542	21
2008.	55	577	49
2009.	58	612	47

2. Forgalmi adatok

A könyvtár szolgáltatásai bővülnek, átalakulnak, változnak, egyrészt a kor követelményeinek megfelelően, másrészt a lakosság igényei szerint.

A könyvtári munka meghatározó területe a szolgáltatások.

A kölcsönzés, helyben olvasás, a felvilágosítás, tanácsadás mellett nagyon fontos szerepet kapott a közhasznú információszolgáltatás, és más lakossági igények – irodai szolgáltatások - kielégítése, mint a fénymásolás, a szövegszerkesztés, internet használat segítése stb.

	2006			2007			2008		
	Re-gisztrált használó	Személyes használat		Re-gisztrált használó	Személyes használat		Re-gisztrált használó	Személyes használat	
		Használat (alkalom)	Kölcsönzött dokumentum		Használat (alkalom)	Kölcsönzött dokumentum		Használat (alkalom)	Kölcsönzött dokumentum
14 év alatt	726	6.974	8.726	764	7.096	8.377	746	6.745	8.100
14 és 65 év között	1.280	19.952	16.205	1.352	13.179	15.559	1.221	14.574	20.666
65 felett	66			68			72		
összesen	2.072	26.926	24.931	2.184	20.275	23.936	2.039	21.319	28.766

2005-ös és 2008-as év olvasószolgálati tevékenység mutatói

Megnevezés	Mértékegység	év	
		2005	2008
A lakosság olvasóinak %-a	%	23,69	25,85
Egy lakosra jutó könyv	db	4,05	4,6
Egy olvasóra jutó könyv	db	17,12	17,85
Egy olvasóra jutó kölcsönzött könyv	db	12,1	13,44
Egy lakosra jutó kölcsönzött kötet	db	2,8	3,5

2005-ben a lakosság 23,69 %-a, míg 2008-ban 25,85 %-a volt a könyvtár olvasója. Nem számottevő mértékben nőtt az egy lakosra jutó könyvek száma, 2008-ban egy olvasó átlag 10 alkalommal látogatott el a könyvtárba. Sok olvasó napi, heti rendszerességgel jár a könyvtárba, de van olyan is, aki évente 1-2 alkalommal veszi igénybe a könyvtár

szolgáltatásait. Ezen okok miatt nem jellemezheti a munkánkat a kölcsönzött kötetek száma, amely az előző évben 28.766, ez egy olvasóra levetítve 17 dokumentum.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a 14 év alatti korosztály is jelen legyen a könyvtárban. A 14 év alattiak létszámának csökkenésének oka teljesen objektív: a népesség belül csökkent e korosztálynak az aránya. Biztosítani kell e korosztálynak, hogy lehetőségük legyen a hagyományos olvasásra, ugyanakkor elérhessék és használhassák a nem hagyományos, virtuális teret a könyvtárak - számukra vonzó - szolgáltatásain keresztül.

A könyvtár honlapján elérhető a könyvtár katalógusa. A könyvtár a Szirén Integrált könyvtári rendszert alkalmazza. A Szirén lehetővé teszi a használók számára a könyvek azonosítását és a kölcsönzési információk lekérdezését.

Az elmúlt időszakban az információ világa jelentősen változott. Az internet nélkülözhetetlenné vált az információkeresés szempontjából. A könyvtárhasználók azokat a szolgáltatásokat részesítik előnyben, amelyek gyorsan biztosítják számukra fontos információt. Az internet megváltoztatta a hozzáállást az információ kereséséhez, a felhasználásához és az információhoz való hozzáféréshez. A könyvtár a településen az egyetlen olyan helyszín, ahol életkortól, iskolázottságtól stb. függetlenül bárki információhoz juthat, tanulhat, kikapcsolódhat, hozzáértő segítségnyújtás mellett.

A könyvtárban hat számítógép áll a használók rendelkezésére. A könyvtárban eMagyarország Pont működik, ahol a jövőben képzett eTanácsadó munkatárs segíti az érdeklődőket.

Az ingyen Internet használatra az általános és középiskolás korúak körében is nagy az érdeklődés. Közülük főként azok töltik az idejüket a könyvtárban számítógéphasználattal, akiknek otthon még nincs internet hozzáférésük (ezzel szociális feladatot is ellátunk).

3. A könyvtári állomány feltárása

A könyvtári munka fontos része az állomány feltárása, a meglévő dokumentumokból való tájékoztatás elengedhetetlen feltétele. Folyamatosan gondozzuk a raktári katalógust, a cédula katalógus lezárásra került 1998. december 31-én. 1999-től számítógépes katalógizálás folyik, az új dokumentumok feldolgozása és a régiék bevitele folyamatosan történik. A számítógépes katalógus építése rendkívül időigényes munkafolyamat, a teljes állomány 90 %-a található meg a számítógépes adatbázisban. Jelenleg a tájékoztatás során a hagyományos katalógus formára is szükség van.

A könyvtári állomány ellenőrzéséről a 3/1975. (VIII.17) KM-PM együttes rendelet rendelkezik. A könyvtár állományának nagyságától függően 5 évente kell az állomány ellenőrzését elvégezni. A legutóbbi leltározás 2006. októberében történt. A könyvtári állomány leltározásának módja mennyiségi felvétel, amelynél az összehasonlítást a nyilvántartások alapján a felvétel alkalmával kell végrehajtani úgy, hogy a leltározás során az állomány tételesen kerüljön a nyilvántartásokkal összehasonlításra. A leltározás során megállapított hiány 213 dokumentum, amelynek értéke a megengedhető hiány alá esett, így további intézkedést nem igényelt. A hiány mértékénél figyelembe veendő, hogy a 2006 évi leltárt megelőzően kilenc évig nem volt állományellenőrzés, tehát a hiány kilenc év alatt keletkezett.

4. Rendezvények, szolgáltatások

A könyvtárhasználót ingyenesen illetik meg az alapszolgáltatások:

- könyvtárlátogatás,
- a könyvtár által kijelölt gyűjtemények helybenhasználata,
- az állományfeltáró eszközök használata,
- információ a könyvtár és a könyvtári rendszer szolgáltatásairól,
- nyomtatott könyvtári dokumentumok kölcsönzése.

Az intézmény szolgáltatásai a könyvtárba való beiratkozással vehetők igénybe. A beiratkozásnál könyvtárhasználati díjat kell fizetni, amely 1 évre szól.

Az alapszolgáltatások körébe nem tartozó kérések – könyvtárközi kölcsönzés, fény- és hangmásolás, folyóiratkölcsönzés, audio-vizuális dokumentumok kölcsönzése, spirálozás, laminálás, fax- díjait meg kell téríteni.

A rendezvényeinket a lakosság igényeihez és érdeklődéseihez mérten szervezzük. Az utóbbi években megváltozott a könyvtári rendezvények jellege, háttérbe szorultak a neves irodalmárokat, előadóművészeket felvonultató író-olvasó találkozók. Helyettük nagyobb érdeklődés mutatkozik a hasznosítható információkat, praktikus tudnivalókat közvetítő előadások, tanfolyamok iránt. Rendezvényeink között van olyan, amit más intézményekkel, civil szervezetekkel együtt bonyolítunk le.

A könyvtár igény szerint könyvtári órákat tart általános és középiskolásoknak, könyvhöz, irodalomhoz kapcsolódó találkozót, olvasópályázatokat szervez, játszóházat, kiállításokat bonyolít le.

Az elmúlt években számítógép-kezelői és internet tanfolyamot tartottunk azok részére, akiknek még nem állt módjukba megismerkedni a számítógéppel és az internettel. Bevezetjük őket az internet világába, bemutatjuk a világháló nyújtotta lehetőségeket, átfogó képet adunk arról, hogy milyen szolgáltatásokat nyújt és milyen információt és hol találunk meg rajta.

A tanfolyam résztvevői könyvtárhasználókká válnak, nemcsak a számítógép használat és az internet adta lehetőséget veszik igénybe, hanem egyéb hagyományos könyvtári szolgáltatásokat is.

Rendezvényeink szervezésekor a könyvtár célja az, hogy tartalmas élményeket nyújtsunk, ugyanakkor a könyvtárat és a könyvtár szolgáltatásait is népszerűsítsük a használók körében.

Rendezvények számát és a rendezvényeken részt vevők számát a 2008. és az idei év számaival kívánom szemléltetni:

2008

21 alkalommal szerveztünk kiállításokat, irodalmi estet, rendhagyó órákat, előadásokat, vetélkedőket 14 évnél idősebb korosztály számára.

Számítógépes tanfolyamainkon két alkalommal, 20 órában, 20 fő ismerkedett meg a számítógép és az internet használatával.

A gyermekkönyvtár 50 alkalommal várta szervezett programokkal a 14 év alatti korosztályt.

Rendezvényeinken 2008-ban 2259 fő vett részt.

2009

A gyermekkönyvtár az idei évben 35 alkalommal várta a gyermekeket, a rendezvényeken 713 fő vett részt. A gyermekkönyvtári rendezvények: 13 könyvtári óra, 12 játszóház, 4 alkalommal vetélkedő, 6 alkalom pedig egyéb rendezvény (rajzpályázat eredményhirdetése, kiállítás megnyitása, filmvetítés).

A 14 év feletti korosztály részére november hónapig 20 alkalommal szerveztünk rendezvényeket: kiállítások, előadások, vetélkedő, számítógép és internet használat tanfolyam, Országos Könyvtári Napok, Könyves vasárnap. A rendezvényeken 762 fő vett részt. Számítógép és internet használati tanfolyamainkon 3 alkalommal összesen 27 fő vett részt 60 órában.

Összegzés

A fentiekben bemutatásra került az ÁMK Ladányi Mihály Könyvtár tevékenysége, a legfontosabb mutatók, események. A könyvtár hagyományaihoz híven és lehetőségeihez mérten mindent megtesz annak érdekében, hogy működését, szolgáltatásait a 21. századi használó igényeihez igazítsa. A könyvtár, a könyvtári rendszer az információk teljes egészét juttatja el a használókhoz. A könyvtár használata mindig az egyén igényeihez igazodik. Ez teszi a könyvtárat korszerű intézménnyé, hiszen napjainkban az ismeretek gyors változásainak állandó, folyamatos egyéni tájékozódással lehet megfelelni. Erre ad lehetőséget a könyvtár, ez adja meg a könyvtár sajátos mással nem pótolható szerepét az információs társadalomban.

Déaványa, 2009. november 9.

Somogyi Erzsébet
könyvtárvezető